

PEDAGOGISKT PLANERAD OCH FÖRBEREDD LÄSTUND

Man kan läsa och titta på en bilderbok på tusen olika sätt.
I smågrupp kan man förverkliga bra och givande lässtunder.

- Bokval (dia 2)
- Bekanta dig med boken (dia 2)
- Att bygga upp en läsmiljö (dia 3)
- Ingångsrutiner (dia 3)
- Växelverkan under lässtunden (dia 4)
- Bilderna berättar (dia 5)
- Att åskådliggöra och dramatisera läsningen (dia 6)
- Diskussion om bilderboken stöder uppfattningsförmågan (dia 7)
- Lässtund i småbarnsgruppen (dia 8)
- Bilderboken som utgångspunkt för lek och annan verksamhet (dia 9)

1

1

Bokval

Det är bra om läsaren funderar på bokvalet från olika perspektiv, bl.a. barnens ålder, specialbehov, läshistoria, aktuella ämnen i gruppen, vilket syfte läsaren har för lässtunden.

Bekanta dig med boken

Innan du läser boken för barnen lönar det sig att noggrant själv både läsa boken och titta på bilderna. När du känner berättelsen och illustrationerna, kan du bättre leva dig in i berättelsen och reagera på barnens frågor och kommentarer.

2

2

Att bygga upp en läsmiljö

Omgivningen skall vara **lugn och ostörd**. Ifall gruppen inte har ett stadigvarande läsställe, lönar det sig att iscensätta omgivningen helt lätt. På så sätt skiljer sig lässtunden från annan verksamhet och ger den speciell betydelse och en speciell stämning. Man kan breda ut tyg på hyllor eller på golvet, tända stämningsljus, läsa i ett mörkt eller dunkelt rum, ta med rekvisita som har att göra med boken. Samtidigt förbereder läsaren sig själv och skapar rätt stämning för högläsningstunden och interaktionen med barnen.

Ingångsrutiner

Det är bra att börja lässtunden med att stanna upp ett slag eller genom att använda sig av en ljudsignal (speldosa, bjällra...) för att få barnen att varva ner sig från sina sysslor. Man kan också fånga barnens uppmärksamhet med t.ex. ett mjukisdjur, som leder in i berättelsen. Läsaren kan klä sig i en läshatt eller slängkappa. Förutom att man använder sig av olika lösningar som passar med den valda boken, lönar det sig att **ha återkommande ritualer** som skapar en bekant ingångsrutin för lässtunden varje gång.

3

3

Växelverkan under lässtunden

- Det centrala i lässtunden är att leva sig in i stunden. Att läsa en bilderbok ska vara en upplevelse och innehålla växelverkan. Det lönar sig att vara öppen och alert för barnens kommentarer.
- Man kan komma överens med barnen om när under läsningen man får kommentera och fråga och när man skall vara tyst och lyssna

4

4

Bilderna berättar

- Det finns olika sätt att beakta bilderna i en bilderbok. Man kan titta på bilderna tillsammans på förhand och fundera samtidigt vad boken kan handla om, vad bilderna förmedlar. Eller så kan man titta på bilderna så att var och en får själv fundera på bilderna.

Ifall man vill behålla berättelsen som en överraskning och framhäva dramatiken i att svänga följande sida, kan man undersöka bilderna efter lästunden eller en annan gång.

5

5

Att åskådliggöra och dramatisera läsningen

- Betydelsefullt är hur läsaren lever sig in i berättelsen och använder sin röst. Pauser är viktiga förstärkare av läsoplevelsen
- Man kan levandegöra berättelsen med dockor och föremål och läsarens klädsel
- Man kan fokusera på bilderna och skapa stämning genom att använda sig av en ficklampa
- Man kan göra barnen delaktiga i dramatiseringen genom att ge dem rörelseuppgifter eller i uppgift att skapa ljud till berättelsen
- Man kan sätta till ljud via telefonen eller tabletten

6

6

Diskussion om bilderboken stöder uppfattningsförmågan

- Genom att diskutera boken i växelverkan med barnen kan man stöda utvecklingen av uppfattningsförmågan. Detta möjliggörs genom att läsa i smågrupp eller bara med några barn i gången.
 - Man kan diskutera boken under läsningen *och* speciellt efter att man läst boken åtminstone en gång och tittat på bilderna i lugn och ro.
 - Som stöd för diskussionen kan man också använda sig av rekvisitan som man eventuellt har haft med sig under läsningen.
 - Man använder sig av strategier och metoder som stöder språket och ordförrådet samt uppfattningsförmågan och förmågan att dra slutsatser.
- Strategier och metoder har beskrivits i de finskspråkiga bilagorna **"Monilukutaidon aika"** och **"Dialoginen eli keskustelunomainen lukutekniikka"**

7

7

Lässtund i småbarnsgruppen

- Man kan inte kräva att småbarn lyssnar koncentrerat långa stunder i en grupsituation
- Man kan hålla gemensamma aktiverande lässtunder, där man ibland får hoppa som en ekorre eller krypa runt som en larv i boken. Man kan sammankoppla bokens händelser till lekar: göra mat till bilderbokshunden Tippen i lekhörnan eller leka att man åker buss som Mollys vänner i boken.
- Med barn under 3 år börjar övandet inför den gemensamma lässtunden i den vuxnes famn. I närheten av den vuxne övar man på att koncentrera sig på samma sak. Man undersöker boken tillsammans och använder sig av en diskuterande lässtil.

8

8

Bilderboken som utgångspunkt för lek och annan verksamhet

- En bilderbok ger idéer och möjligheter för efterbearbetning i all oändlighet! Gör en teckning av boken, måla, dramatisera, gör ett ljudlandskap, modellera, gör rörelser och lekar kring boken... Bara fantasin sätter gränser!
- När man behandlar boken på många olika sätt fördjupar det förståelsen och upplevelsen av berättelsen

**Glada, upplevelsefulla, roliga, rörande, inspirerande
lästunder till alla barn och vuxna!**

Källor: Opas kirjallisuuskasvatukseen varhaiskasvatuksessa, 2020 Päivi Heikkilä – Halttunen ja Sirke Happonen sekä ILT Oppiminen⁹